

Memo – Verbeterpunten n.a.v. Begroting 2023

Onderwerp: Verbeterpunten n.a.v. Begroting 2023
Van: Martijn van Driel – senior controller
Aan: Jelmer Vierstra – Wethouder Financiën
Auditcommissie
Datum: 13 februari 2023

Inleiding

Naar aanleiding van de motie 'Verbetering begrotingsbehandeling' heeft de auditcommissie een aantal wensen geformuleerd waarmee de raad beter in staat moeten zijn om haar controlerende en kaderstellende rol te vervullen. Wij hebben deze wensen ontvangen en in dit memo geven wij aan op welke manier wij hier denken invulling aan te kunnen geven.

De belangrijkste elementen die wij uit uw wensen gedestilleerd hebben:

1. Tijdige aanlevering van de P&C documenten, conform de Financiële Verordening en voldoende tijd voor behandeling in de raad.
2. Politieke bespreking zou meer bij de kadernota plaats moeten vinden in plaats van bij de begrotingsbehandeling in november
3. Minder fragmentering in aangeleverde documenten (Begroting, raadsvoorstel, CWP)
4. Koppelen van doelen aan bedragen, ook voor going concern activiteiten.
5. Realiteit van de begroting in relatie tot de najaarsrapportage en de septembercirculaire.

Ten aanzien van de aanlevering en de behandeling doen wij ons uiterste best om de Begroting tijdig aan te leveren. Het bespreekproces is de verantwoordelijkheid van de agendacommissie in samenspraak met de griffie. Wij staan open om hierin aanpassingen te doen, zolang er voldoende tijd is voor beantwoording van technische vragen door de ambtelijke organisatie.

Wij willen graag in de Auditcommissievergadering van 15 februari met u bespreken hoe invulling gegeven kan worden aan de punten 2 t/m 5.

In de bijlage hebben wij onze meer gedetailleerde reactie op al uw wensen gegeven.

Bijlage: Wensen vanuit auditcommissie en reactie daarop

Termijnen

- Tijdige aanlevering van een complete begroting; [We werken hard aan tijdige aanlevering, conform de afspraken in de Financiële Verordening \(voor 1 oktober\).](#)
- Twee weken tussen begrotingscommissie en begrotingsraad; [Dit is aan de agendacommissie.](#)
- Voldoende tijd voor hele procedure van lezen en voorbereiden op begrotingscarrousel, begrotingscommissie en maken amendementen en moties; [De planning is aan de agendacommissie.](#)
- Tijdig klaar. [Zie bovenstaande.](#)

Agendering

- Een andere agendering zodat voldoende tijd is voor behandeling van alle programma's; [Agendacommissie](#)
- Onderdeel 7/algemene inkomsten/paragrafen niet als laatste op de avond; [Agendacommissie](#)
- Mogelijkheid bekijken van meer dan twee begrotingscommissies, zodat er per programma meer tijd is voor de behandeling; [Agendacommissie](#)
- Te weinig tijd voor echt gesprek, dus 3 avonden voor politieke bespreking; [Agendacommissie](#)
- Eigenlijk zou de politieke bespreking al in de kadernota volledig moeten zijn met hoofdlijn per programma wat men voor ogen heeft, niet alleen lijstjes veranderingen; [Bespreken in AC 15/02 hoe we hier invulling aan kunnen geven.](#)
- Financiën voorop plaatsen ipv achteraan. (want kader, geen gevolg); [Agendacommissie](#)
- Bijeenkomst afsluiten met een rode draad tav wat de partijen tezamen willen met het betreffende programma;
- Meer duidelijkheid tevoren over wat er besproken gaat worden in welke sessie; [Bespreken in AC 15/02 hoe we hier invulling aan kunnen geven. Rol voor college of rol voor raad?](#)
- Wij kunnen ons voorstellen dat de zeven programma's niet exact tegelijk klaar zijn. Er kan gekeken worden of eerder voltooide programma's als concept opgestuurd kunnen worden naar de raadsleden zodat we er kennis van kunnen nemen. [Dit is niet praktisch: er is vaak sprake van samenhang tussen verschillende onderdelen van de begroting. Om dit gefragmenteerd aan te leveren gaat tot ruis leiden: bijstelling in een onderdeel werken door in andere onderdelen. Vervolgens moeten er weer lijstjes bijgehouden worden met wijzigingen. Dit is niet werkbaar en gaat tot fouten leiden.](#)

Document

- Geen samenstel van verschillende documenten die de begroting vormen (nu was het een raadsvoorstel, begroting en collegewerkprogramma). [Dit is wellicht wel mogelijk, vereist dan wel dat de Kadernota niet alleen leidend is voor de begroting, maar dat het college dus ruimte heeft om nog aanvullende beleidskeuzes in de begroting te verwerken \(die niet in de Kadernota stonden\). Aantal zaken zijn niet eenvoudig aan te passen in de begroting zelf, als een aanpassing op verschillende plaatsen doorwerkt. Bespreken in AC op 15/02.](#)

Inhoud

- De structuur van resultaten, inspanningen, omschrijvingen etc werkt goed, maar was dit jaar op veel plekken niet ingevuld. De informatie ontvangen we in de komende jaren graag wel; [Graag toelichting wat hiermee bedoeld wordt. Wellicht gaat dit over de afspraak dat als een indicator 'groen' is, er dan geen toelichting wordt gegeven?](#)
- Als resultaten, inspanningen, omschrijvingen (toelichting) onbekend zijn dan deze niet opnemen. Nu was het 232 keer leeg; [Idem?](#)
- Doelen aan bedragen koppelen; [Begrijpelijke wens, zou goed zijn als we dit kunnen realiseren, maar dit is waarschijnlijk heel lastig realiseerbaar. Zijn er voorbeelden van andere gemeenten?](#)

- Het noemen van een financieel bedrag dat gekoppeld is aan ambities in de doelenbomen van de zeven verschillende programma's en dit te verwerken in zowel de concept begroting als concept werkcollegeprogramma; [Idem, zie vorige punt. Bespreken in AC 15/02](#)
- Er zijn raadsleden die niet geheel thuis zijn in de financiën. Daarom roepen we op om de begroting simpel te verwoorden. Indien mogelijk kunnen vaktermen achterwege blijven of uitgelegd worden; [Dit kunnen we als aandachtspunt meegeven aan de schrijvers. Tegelijkertijd geldt dat hier juist de begrotingscarroussel ook voor bedoeld is.](#)
- De vele verwijzingen maakt het lezen van de begroting niet makkelijker. Hier kan naar gekeken worden [Het werken met verwijzingen zorgt ervoor dat tekstpassages niet telkens opnieuw opgenomen moeten worden waardoor de begroting nog meer in omvang toeneemt.](#)
- Beter indeling categorieën; [Als hiermee de taakvelden worden bedoeld: deze zijn wettelijk voorgeschreven en kunnen dus niet gewijzigd worden.](#)
- Alle posten in de begroting voorzien van een raming. Nu was voor een paar miljoen begroot waar onduidelijk is wat er bereikt ging worden en hoe het geraamd was; [Graag nadere duiding wat wordt bedoeld. Gaat dit over nieuwe beleidskeuzes \(CWP\) of juist de 'going concern zaken'?](#)
- Koppeling van middelen aan inspanningen, waarbij de inspanningen zo mogelijk nog concreter worden opgeschreven. Met name in een digitale begroting hoeft dat laatste geen probleem te zijn. Het moet inzichtelijk zijn wat een bepaalde specifieke inspanning kost. Daarnaast een beter bruikbaar grootboek-excel, zodat het voor fracties mogelijk is om een tegenbegroting te maken waarin specifieke inspanningen worden aangepast. De Excel van voorgaande jaren was makkelijker bruikbaar dan die van dit jaar; [Naast dat we niet hebben kunnen achterhalen op welke manier de betreffende excel-sheet uit ons financieel pakket is gehaald, ligt hier ook wel een principiële vraag onder of de raad op dit detailniveau wil sturen. Op detailniveau geeft een bepaalde 'schijnzekerheid'. Op dit niveau liggen soms onderverdelingen die op taakveldniveau wel kloppen, maar voor onderliggende analyses meer op gecompliceerd niveau gezien moeten worden, zoals toegerekende salariskosten. Dit is zelfs niet het niveau waarop het college 'aan de knoppen zit', maar teammanagers of zelfs budgethouders.](#)
- Een heldere investeringsplanning van geplande en eventueel nog te plannen investeringen. Waarbij inzicht wordt gegeven in grote projecten die al zijn gestart of mogelijk nog gaan starten. Daarbij zijn schattingen van grote investeringen, zoals een oostelijke randweg, ook behulpzaam; [De geplande investeringen voor de eerste 4 jaar zijn al in de begroting opgenomen.](#)
- Zo mogelijk een financiële doorkijk die langer is dan de horizon van 4 begrotingsjaren, in elk geval voor de schuldquote met een actuele doorrekening van de cijfers; [Dit is al reeds in de begroting \(financiële beschouwing\) opgenomen.](#)
- Hoe krijgen we het gesprek over de structurele kosten? Nu praten we alleen over de mutaties? [Als er over structurele kosten gesproken wordt, hebben we het meestal over onbeïnvloedbare en veelal ook wettelijke taken. Hierover het gesprek voeren is lastig, tenzij de Raad van mening is dat er meer voor hetzelfde kostenniveau geleverd kan worden of hetzelfde geleverd kan worden voor minder kosten.](#)
- Hoe plaatsen we de realiteit van de september circulaire, de najaarsnota, de budgetoverhevelingen in relatie tot de begroting (de begroting is geen aparte werkelijkheid); [Dit is een lastig punt. De begroting moet in basis wel losgezien worden van de najaarsrapportage, omdat die over het lopende jaar gaat, waar nodig worden structurele effecten ook wel in de begroting verwerkt. Septembercirculaire komt eind september uit, en aangezien de begroting conform Financiële Verordening op 1 oktober gereed moet zijn, is er onvoldoende tijd om deze in de begroting te verwerken. Bespreken in AC 15/02](#)
- Duidelijk gebruik van plussen en minnen, alleen als uitkomst. [Is deels samenhangend met de inrichting van het financieel systeem. Omdat het grootste deel van de begroting uitgaven betreft \(de inkomsten zitten voornamelijk in de Algemene Uitkering\) en de gemeente geen winstdoelstelling heeft is het wel het meest logisch om de uitgaven met de +bedrag aan te duiden, zoals nu gebeurt. We kunnen wel kijken of we dit anders weer kunnen geven maar de kans is groot dat dan andere raadsleden het dan minder duidelijk vinden \(persoonlijke voorkeur?\).](#)

Begrotingscarrousel

- Een meer gezamenlijke vorm (zoals bij het financiële programma), zodat ook kennisgenomen kan worden van de vragen en antwoorden van andere fracties; [Wij staan open voor hoe de begrotingscarrousel ingevuld wordt. Als voor deze vorm gekozen wordt betekent wel dat de verschillende programma's niet meer parallel gehouden kunnen worden.](#)
- Begrotingscarrousel houden. [Wij staan open voor hoe de begrotingscarrousel ingevuld wordt.](#)

Papieren versie

- Graag mogelijkheid papieren versie, evt op aanvraag. [Graag keuze: of op papier, of digitaal verder uitbouwen.](#)